

УПУТСТВО

ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОГРАМА ПОДРШКЕ ПРИВРЕДНИМ ДРУШТВИМА ЗА ПРОМОЦИЈУ ИЗВОЗА У 2022. ГОДИНИ

САДРЖАЈ

1. ПОЈМОВИ И СКРАЋЕНИЦЕ	1
1.1. ПОЈМОВИ.....	1
1.2. СКРАЋЕНИЦЕ	2
2. УВОД	3
2.1. АНАЛИЗА ИЗВОЗНИХ ПЕРФОРМАНСИ ПРЕРАЂИВАЧКЕ ИНДУСТИЈЕ У СРБИЈИ У 2022. ГОДИНИ.....	3
3. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРОГРАМУ	5
3.1. ПРАВНИ ОКВИР	6
3.2. ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА	6
3.2.1. Општи циљ	6
3.2.2. Специфични циљеви и очекивани резултати.....	6
3.2.3. Индикатори Програма.....	6
3.3. АКТИВНОСТИ ПРЕДВИЂЕНЕ ПРОГРАМОМ	7
3.4. ТРАЈАЊЕ ЈАВНОГ ПОЗИВА	7
3.5. РАСПОЛОЖИВА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА	7
4. УСЛОВИ ПРОГРАМА	8
4.1. УСЛОВИ ЗА ПОДНОСИОЦЕ ПРИЈАВА	8
4.1.1. Општи услови:	8
4.1.2. Посебни услови:.....	8
4.2. НАМЕНА БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА	10
4.2.1. Подржане мере интервенције	10
4.2.2. Смернице за ангажовање консултаната	14
4.2.3. Оправдани трошкови.....	15
5. ПОСТУПАК СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА	16
5.1. ИЗБОР УЧЕСНИКА У ПРОГРАМУ ЗА УЧЕШЋЕ У ПОСТУПКУ ДИЈАГНОСТИКЕ ИЗВОЗНИХ СПОСОБНОСТИ	16
5.2. НАЧИН ПРИЈАВЉИВАЊА.....	18
5.2.1. Обавезна документација	18
5.2.2. Додатна документација која није обавезна	19
5.3. КРИТЕРИЈУМИ, ОЦЕНА И СЕЛЕКЦИЈА ПРИЈАВА	20
1. Критеријум - Раст масе плата у претходне три године	22
2. Критеријум - Просечан број запослених у привредном друштву у посматраној години.....	22
3. Критеријум - Просечна плата у посматраној години.....	22

4. Критеријум - Раст вредности основних средстава у претходне три године.....	22
5. Критеријум - Раст прихода од продаје производа и услуга у претходне три године.....	23
6. Критеријум - Раст извоза у претходне три године.....	23
7. Критеријум - Број држава у које је привредно друштво извозило у одабраној години.	23
8. Критеријум - Ниво конкурентности производа/групе производа који се пласира/ју на циљано тржиште.....	24
5.4. СПРОВОЂЕЊЕ ПОСТУПКА ДИЈАГНОСТИКЕ И ОДОБРАВАЊЕ МЕРА ИНТЕРВЕНЦИЈЕ	25
5.5. ЗАКЉУЧЕЊЕ УГОВОРА О ДОДЕЛИ БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА	27
5.6. ПОСТУПАК ВЕРИФИКАЦИЈЕ СПРОВЕДЕНИХ АКТИВНОСТИ И РЕАЛИЗАЦИЈА ПОСТУПКА ИСПЛАТЕ	28
5.7. ВРЕМЕНСКИ ОКВИР ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА	311
5.8. ОБАВЕЗЕ УЧЕСНИКА И КОРИСНИКА ПРЕМА АГЕНЦИЈИ	322
5.9. ОДУСТАЈАЊЕ	333
6. ПРЕГЛЕД ДОКУМЕНАТА КОЈИ ЧИНЕ САСТАВНИ ДЕО ПРОГРАМА	333

1. ПОЈМОВИ И СКРАЋЕНИЦЕ

1.1. ПОЈМОВИ

Пријава	Скуп свих образаца и докумената дефинисаних Јавним позивом и овим Програмом, а која се подносе ради пријаве на Програм и учешћа у истом.
Подносилац Пријаве	Привредно друштво регистровано у Републици Србији које се пријавило на Јавни позив.
Учесник	Подносилац Пријаве који је благовремено предао потпуну и уредну документацију, који је одлуком изабран од стране Агенције на основу критеријума за рангирање и чије ће извозне способности бити оцењене у фази дијагностике извозних способности.
Корисник	Учесник коме је, након спроведене фазе дијагностике извозних способности, Агенција одлуком одобрила мере интервенције и са којим Агенција закључује уговор о додели бесповратних средстава, а на основу којег Корисник остварује право на доделу бесповратних средстава методом рефундације.
Купац са којим је уговорена сарадња	Под купцем са којим је уговорена сарадња подразумева се: <ul style="list-style-type: none"> - купац са којим је по први пут установљена сарадња и Корисник још увек није испунио своје уговорне обавезе или је преузета обавеза израде, односно испоруке поруџбине; - купац са којим је поново уговорена сарадња или је на било који начин обновљена сарадња, а који од Корисника захтева испоруку веће количине производа у односу на раније уговорену сарадњу; - купац са којим је поново уговорена сарадња или је на било који начин обновљена сарадња, а који од Корисника захтева испоруку друге врсте производа, што резултује проширењем асортимана производа Корисника.
Дијагностика извозних способности	Процес евалуације и оцене пословања Учесника у ком се процењују и оцењују извозне способности и капацитети Учесника, оправданост предложених активности и оправданост аплицираних, односно предложених мера интервенције.
План интервенција	План спровођења одобрених мера интервенције и активности ради њихове имплементације у производним секторима подржаним овим Програмом, а који попуњава Корисник, након доношења одлуке о одобравању мера интервенције.
Циљано тржиште	Тржиште једне државе или тржиште више држава које су међусобним трговинским споразумом креирале зону слободне трговине (као на пример ЦЕФТА, ЕФТА, НАФТА, ЕАЕ), а које је Подносилац пријаве селектовао за пласман својих производа и групе производа.
Портал Агенције	Интернет страница Агенције на којој се врши пријављивање и прилаже тражена документација.

РАС

1.2. СКРАЋЕНИЦЕ

Програм подршке привредним друштвима за промоцију извоза	Програм
Јавни позив за учешће у Програму подршке привредним друштвима за промоцију извоза	Јавни позив
Република Србија	РС
Развојна агенција Србије	Агенција
Акредитационо тело Србије	АТС
Агенција за привредне регистре	АПР
Централни регистар обавезног социјалног осигурања	ЦРОСО
Мала и средња предузећа	МСП

2. УВОД

У складу са стратешким оквиром Републике Србије, Развојна агенција Србије већ неколико година спроводи Програм подршке привредним друштвима за промоцији извоза. Реализација овог програма спроводи се континуирано како би у што већој мери допринела постизању дефинисаних циљева и мера у оквиру:

Стратегије индустријске политике РС за период 2021-2030. године кроз унапређење технолошке структуре извоза и

Стратегије паметне специјализације у РС за период 2020-2027. године кроз интернационализацију привреде укључивањем у регионалне и глобалне ланце вредности.

Како би на најефективнији начин одговорили на постављене циљеве, анализирали смо окружење, ризике, привредна кретања и поремећаје на међународном тржишту. Програм подршке је усаглашен и са анализом спољнотрговинске размене у сектору прерађивачке индустрије у периоду јануар-октобар 2022. године у односу на исти период претходне године. Осврнули би се и на чињеницу да након што је појава пандемије изазвала поремећаје на међународном тржишту и смањила кретање људи и размену роба између држава, побољшање епидемиолошке ситуације је утицало на повећање тржишне активности.

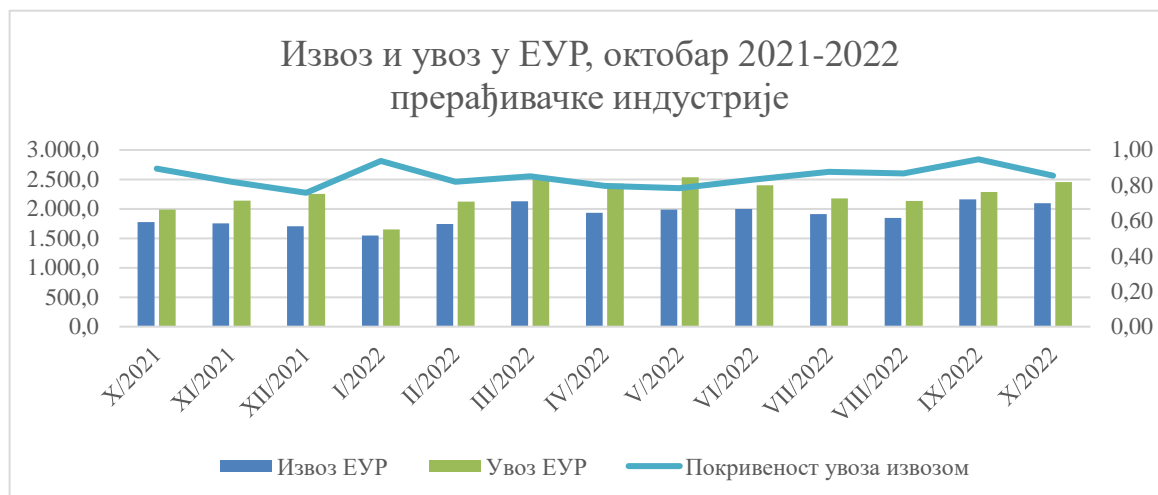
2.1. АНАЛИЗА ИЗВОЗНИХ ПЕРФОРМАНСИ ПРАРАЂИВАЧКЕ ИНДУСТИЈЕ У СРБИЈИ У 2022. ГОДИНИ

Укупна спољнотрговинска робна размена Србије за период јануар-октобар 2022. године износи 53,7 млрд. евра што је пораст од 32,3% у односу на исти период претходне године¹.

Укупно је извезено робе у вредности од 22,4 млрд. евра, што је раст од 27,2% у поређењу са истим периодом претходне године. Док је **извоз у прерађивачкој индустрији** износио 19,4 млрд. евра, што је **раст од 24%** у односу на исти период претходне године.

Покривеност увоза извозом у прерађивачкој индустрији је 84,9% и већа је од покривености у истом периоду претходне године.

¹ Извор: РЗС: Спољнотрговинска робна размена, за октобар 2022 <https://www.stat.gov.rs/>

(Извор: РЗС, обрада РАС)

Највећи допринос у извозу у прерађивачкој индустрији дале су: производња прехранбених производа, електричне опреме, моторних возила и приколица, производња метала, гуме и пластике, хемикалија и хемијских производа, машина и опреме, металних производа, одевних предмета области из класификације делатности по производном принципу приказане у следећој табели:

Извоз јануар-октобар	Извоз I-X 2021	Извоз I-X 2022	индекс	удео у укупном извозу 2022 у %
Укупан извоз РС	17.610,2	22.394,2	127,2	100,0
Прерађивачка индустрија	15.605,5	19.356,0	124,0	86,4
Производња прехранбених производа	1.811,9	2.231,6	123,2	10,0
Производња електричне опреме	1.764,1	2.239,9	127,0	10,0
Производња моторних возила и приколица	1.690,4	1.949,1	115,3	8,7
Производња основних метала	1.617,4	1.806,8	111,7	8,1
Производња производа од гуме и пластике	1.535,9	1.840,7	119,8	8,2
Производња непоменутих машина и опреме	1.006,4	1.286,8	127,9	5,7
Производња металних производа, осим машина	841,4	967,2	115,0	4,3
Производња одевних предмета	486,9	646,2	132,7	2,9
Производња намештаја	460,1	558,2	121,3	2,5
Производња коже и предмета од коже	356,5	428,2	120,1	1,9
Производња рачунара, електронских и оптичких производа	250,0	328,6	131,4	1,5
Производња пића	242,7	326,7	134,6	1,5
Производња осталих саобраћајних средстава	230,8	345,7	149,8	1,5

(Извор: РЗС)

Имајући у виду горе наведено, потребно је наставити са радом на унапређењу извозних перформанси домаће прерађивачке индустрије, првенствено са фокусом на извознике и потенцијалне извознике из реда домаћих МСП са производним способностима у перспективним областима производње.

Важан осврт морамо направити ка значају усмеравања производње производима веће технолошке сложености који стварају производе веће додате вредности и конкурентније позиције на глобалном тржишту. Дугорочни ефекти од повећања сложености производа и обима знања у производњи рефлектоваће се и на привредни раст земље.

3. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРОГРАМУ

Агенција се креирањем Програма определила да подржи унапређење извозних потенцијала домаћих привредних друштава, унапређење њихове конкурентности, као и постојећих производних капацитета у циљу повећања прихода од извоза одабраних сектора, уравнотежења платног биланса и унапређења угледа Републике Србије у међународној пословној заједници, као и повећања пласмана домаћих производа на страним тржиштима.

Идеја овог Програма је да имплементацијом предвиђених активности кроз мере интервенције активно допринесе унапређењу извозних способности и конкурентности домаће привреде, имајући у виду тржишне параметре и неусклађености које оптерећују убрзани раст извозних перформанси домаће привреде, као и могућности које се пружају за увећавање пласмана производа домаће индустрије на перспективним тржиштима.

Програм обухвата анализу потреба домаћих компанија, мапирање потенцијалних корисника, спровођење дијагностике извозних способности и подршку корисницима у циљаном подизању извозних потенцијала. Производни сектори који су предмет подршке Програма су:

- сектор прехранбене индустрије (примарна пољопривредна производња, конзервисање свежег воћа, језграстог воћа или поврћа замрзавањем, сушењем, стављањем у уље или сирће, стављањем у конзерве и производња нарезаног и очишћеног воћа нису подржани овим програмом);
- производња пића (изузев минералне и остале флаширане воде);
- сектор производње намештаја;
- сектор производње одевних предмета и модних аксесоара, заштитне и радне одеће и обуће;
- сектор производње гуме и пластике;
- сектор производње машина и опреме за друге намене;
- сектор производње електричне и рачунарске опреме;
- сектор производње металних производа.

У даљем тексту: Подржани сектори.

Реализација овог програма доприноси области индустријског и економског развоја и пружа могућности за даљи развој домаћих привредних друштава у новонасталим околностима. Програм спроводи Агенција која је један од носилаца активности промоције привредних потенцијала Републике Србије и унапређења угледа земље у међународној пословној заједници.

3.1. ПРАВНИ ОКВИР

Правни оквир за реализацију Програма чине: Закон о улагањима („Сл. гласник РС”, бр. 89/2015 и 95/2018); Закон о јавним агенцијама („Сл. гласник РС”, бр. 18/05 и 81/05 и испр. 47/18); Закон о контроли државне помоћи („Сл. гласник РС“, бр. 73/2019); Стратегија индустријске политике Републике Србије од 2021. до 2030 године („Сл. гласник РС”, бр. 35/2020); Уредба о правилима за доделу државне помоћи („Сл. гласник РС“ бр. 13/2010, 100/2011, 91/2012, 37/2013, 97/2013, 119/2014 и 23/2021 – др. уредбе и 62/2021- др. уредбе); Уредба о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis помоћ*) („Сл. гласник РС“ бр. 23/2021) (у даљем тексту: *Уредба*); Годишњи програм рада Агенције за 2022. годину.

3.2. ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

3.2.1. Општи циљ

Циљ Програма је унапређење извозних потенцијала привредних друштава.

3.2.2. Специфични циљеви и очекивани резултати

Специфични циљеви и очекивани резултати:

- Подизање вредности домаће компоненте у извозним производима;
- Интеграција ланаца вредности;
- Подизање вредности и квалитета извозних производа;
- Подизање нивоа комплексности извозних производа;
- Повећање продаје домаћих производа на иностраним тржиштима;
- Препознавање домаћих производа као производа веће додате вредности.

3.2.3. Индикатори Програма

Током периода праћења ефеката Програма, односно 3 године по окончању програмских активности, пратиће се следећи индикатори:

- Број нових производа који се извозе на инострана тржишта;
- Број нових тржишта на које се пласирају производи;
- Број уговора које су корисници склопили са иностраним купцима;
- Процент корисника са растом пословних прихода изнад 20% у односу на годину пре имплементације Програма;
- Процент корисника са растом извоза од најмање 20% у односу на годину пре имплементације Програма;
- Број корисника са повећаним тржишним уделом на циљаном тржишту у односу на претходну годину.

3.3. АКТИВНОСТИ ПРЕДВИЂЕНЕ ПРОГРАМОМ

Програмом се суфинансира скуп повезаних активности корисника које се односе на унапређење извозних потенцијала, а у складу са Пријавом Корисника и резултатима дијагностике извозних способности. Суфинансирање одређених активности усмерених ка циљаном тржишту може бити условљено реализацијом активности које Корисник претходно спроводи. Активности за које Подносилац пријаве може да аплицира наведене су у оквиру тачке 4.2. овог програма која се односи на намену бесповратних средстава.

3.4. ТРАЈАЊЕ ЈАВНОГ ПОЗИВА

Јавни позив ће бити објављен **21. децембра 2022. године** и трајаће **90 дана**, односно до **20. марта 2023. године**.

3.5. РАСПОЛОЖИВА ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За реализацију овог програма одређен је буџет у износу од **150.000.000,00 ДИН**. Расположена средства се уговором одобравају појединачно корисницима, рефундацијом као суфинансирање у висини до одређеног процента износа оправданих трошкова пројектних активности без ПДВ.

Средства се уговором додељују одабраном Кориснику у складу одредбама Уредбе као државна помоћ мале вредности (*de minimis* државна помоћ). У складу са чланом 4. Уредбе, износ *de minimis* државне помоћи који се додељује Кориснику не може прећи 23.000.000,00 динара у било ком периоду у току три узастопне фискалне године.

Сваки Подносилац пријаве може поднети једну пријаву, с тим што једна пријава треба да садржи више од једне мере интервенције које су дефинисане у тачки 4.2. овог упутства. У том смислу, сваки подносилац пријаве потребно је да аплицира за минимум две мере интервенције које су дефинисане у тачки 4.2. овог Упутства. Ова одредба, односно обавеза аплицирања за минимум две мере интервенције се не примењује на подносиоце пријава који се пријављују како би остварили право на доделу бесповратних средстава за меру интервенције 6.2. „Унапређење производних способности“ ради набавке опреме за повећање производних капацитета или опреме за оптимизацију и унапређење постојећих производних процеса у складу са захтевима купца са којим је претходно уговорена сарадња.

Кориснику може бити одобрен максималан износ од **10.000.000,00 ДИН** за све активности из Плана интервенција, а по његовом коначном одобрењу закључењем Уговора о додели бесповратних средстава.

4. УСЛОВИ ПРОГРАМА

4.1. УСЛОВИ ЗА ПОДНОСИОЦЕ ПРИЈАВА

Право на учешће и коришћење бесповратних средстава има Подносилац пријаве који кумулативно испуњава следеће опште и посебне услове.

4.1.1. Општи услови:

1. да је Подносилац пријаве регистрован у АПР, најкасније до 1. јануара 2019. године;
2. Да Република Србија, аутономна покрајна или јединица локалне самоуправе немају учешћа у власништву привредног друштва;
3. да је Подносилац пријаве измирио доспеле обавезе по основу пореза и доприноса;
4. да Подносилац пријаве није у тешкоћама у складу са правилима за доделу државне помоћи²;
5. да Подносилац пријаве није неоправдано одустао од учешћа у претходним Програмима подршке привредним друштвима за промоцију извоза које спроводи Агенција.

Подносилац пријаве који је учествовао у претходним Програмима се може пријавити за учешће и на овом Програму уколико је Подносилац пријаве имплементирао све мере интервенције из претходног Програма, односно коме су верификоване активности учешћа кроз претходни Програм.

Подносилац пријаве из претходног става се може пријавити за учешће у Програму како би му се одобрила бесповратна средства за друге мере интервенције (друге мере интервенције у односу на претходна, односно ранија учешћа у програмима Агенције за подршку извоза). Ова одредба се не примењује на меру интервенције излагање на међународним сајмовима и пословним сусретима.

4.1.2. Посебни услови:

Пословни капацитети:

1. да Подносилац пријаве као претежну делатност обавља прерађивачку делатност у Подржаним секторима;
2. да се Подносилац пријаве бави производњом:
 - финалних производа који су намењени крајњим потрошачима;
 - компоненти производа, под чиме се подразумева серијска производња компоненти производа који се у неизмењеном облику интегришу у производе израђене по мери који су намењени крајњим потрошачима, као и производња компоненти производа које купац као произвођач у неизмењеном облику интегрише у финални производ намењен крајњем потрошачу.

² Уредба о правилима за доделу државне помоћи („Службени гласник РС“, број 13/2010, 100/2011, 91/2012, 37/2013, 97/2013, 119/2014, 23/2021- др. Уредбе 62/2021 – др. Уредбе и 99/2021 – др. уредбе)

Кадровски капацитети:

1. да Подносилац пријаве има минимум 15 запослених лица у радном односу, на дан објављивања Јавног позива, према евиденцији ЦРОСО.

Уколико Подносилац пријаве није члан групе у смислу Закона о привредним друштвима, кадровски капацитет доказује се према евиденцији ЦРОСО подносиоца пријаве.

Уколико је Подносилац пријаве матично привредно друштво или члан групе која обавља производњу финалних производа из делатности које су подржане овим Програмом на нивоу групе, кадровски капацитет доказује се према евиденцији ЦРОСО, збрајањем релевантних података сваког појединачног привредног друштва који је члан групе.

Финансијски капацитети:

Право на учешће у Програму и остваривање права на коришћење бесповратних средстава имају Подносиоци пријава који се баве искључиво производњом производа из подржаних сектора.

За потребе утврђивања испуњености Финансијских капацитета дефинисаних под тачком 1., 2. 3. и 4. посматрају се подаци из Званичних појединачних односно консолидованих финансијских извештаја и то позиције обрасца Биланса успеха односно Биланса стања за 2021. годину.

Услови:

1. да је Подносилац пријаве у току 2021. пословне године остварио приход од продаје производа у износу не мањем од 35.000.000,00 динара – Позиција Биланса успеха АОП 1005 Приход од продаје производа и услуга.
2. да је удео Прихода од продаје производа у Пословном приходу од продаје буде већи или једнак 50% у 2021. години (односно, процентуалан однос позиција Биланса успеха Подносиоца пријаве, и то АОП 1005 - Приход од продаје производа и услуга и збира позиција АОП 1005 - Приход од продаје производа и услуга и АОП 1002 - Приход од продаје робе).
3. да је Подносилац пријаве у току 2021. године остварио приход од извоза по основу продаје производа од најмање 12.000.000,00 динара. – позиција Биланса успеха – АОП 1007 Приход од продаје производа и услуга на иностраном тржишту.
4. да вредност основних средстава, добијена као разлика позиција АОП 0009 - Некретнине, постројења и опрема) и АОП 0012 Инвестициона некретнина обрасца Биланса стања Подносиоца пријаве на дан 31.12.2021. није мања од 35.000.000,00 динара;
5. да против Подносиоца пријаве није покренут претходни стечајни поступак, стечајни поступак, поступак реорганизације или поступак ликвидације.

За потребе утврђивања испуњености услова из тачке 1. 2. 3. и 4. Финансијских капацитета могућа су следећа сценарија:

а) **Уколико Подносилац пријаве није члан групе**³ извештаја подаци за потребе испуњености дефинисаних услова, посматрају се из Појединачних званичних годишњих финансијских извештаја Подносиоца пријаве за 2021. годину;

б) **Уколико је Подносилац пријаве матично друштво групе** и у складу са чланом 31. Закона о рачуноводству има обавезу састављања Консолидованих финансијских извештаја, а група претежно остварује приходе производњом и продајом производа из сектора који су подржани овим Програмом, екстерно, неповезаним друштвима, подаци за потребе испуњености дефинисаних услова, посматрају се из Консолидованих званичних годишњих финансијских извештаја за 2021. годину;

в) **Уколико је Подносилац пријаве матично друштво групе или повезано друштво унутар групе** у складу са Законом о рачуноводству и уколико је група изузета од финансијске консолидације и уколико делатност производње и продаје производа из подржаних сектора обављају више повезаних друштва унутар групе продајом екстерно, неповезаном лицу, подаци за потребе испуњености дефинисаних услова, добијају се сабирањем позиција из Појединачних званичних годишњих финансијских извештаја за 2021. годину сваког члана групе произвођача производа.

За испуњеност услова из тачке 5. проверава се да ли делатност производње и продаје производа из подржаних сектора обављају више повезаних друштва унутар групе продајом екстерно, неповезаном лицу и услов је да против ниједног члана групе није покренут претходни стечајни поступак, стечајни поступак, поступак реорганизације или поступак ликвидације.

За потребе примене наведених сценарија и оцене Пријаве радна група задужена за обављање послова провере формалне исправности задржава право да тражи додатну документацију у циљу провере испуњености дефинисаних услова.

4.2. НАМЕНА БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА

4.2.1. Подржане мере интервенције

Бесповратна средства која се одобравају у складу са овим Програмом могу се доделити у вези са реализацијом мера интервенција усмерених ка циљаним тржиштима, односно

³ У складу са чланом 2. тачка 25. Закона о рачуноводству („Сл. Гласник РС“, бр. 73/2019 и 44/2021 –др. закон)

јачању извозних капацитета и извозних способности, а под којима се подразумевају следеће мере интервенције:

1. Консултантска подршка за развојну стратегију позиционирања на циљано тржиште

Под овом мером интервенције Кориснику се одобравају бесповратна средства за спровођење истраживања тржишта које мора обухватати анализу целокупног иностраног циљаног тржишта, анализу конкурентности корисника на иностраном циљаном тржишту, анализу конкурентности производног асортимана корисника на циљаном тржишту, идентификацију критеријума за позиционирање на циљаном тржишту, као и избор стратегије позиционирања на циљаном тржишту.

За ову меру интервенције средства могу бити рефундирана до **60%** од укупне вредности оправданих трошкова истраживања тржишта свих земаља у оквиру циљаног тржишта, а у износу који не може бити већи од **2.000.000,00 ДИН**.

2. Консултантска подршка за активности извозног маркетинга

Под овом мером интервенције Кориснику се одобравају бесповратна средства за спровођење следећих активности:

- 2.1. израда маркетинг плана који подразумева идентификацију дистрибутивних канала на циљаном тржишту и успостављање контакта са дистрибутерима, као и израду плана брендирања на циљаном тржишту;
- 2.2. израда дизајна и редизајна једног или више производа, паковања и амбалаже ради прилагођавања захтевима циљаног тржишта, у складу са маркетинг планом;
- 2.3. прилагођавање web странице „on-line“ продаји или куповина нове платформе намењена за електронску трговину која је прилагођена искључиво за потребе Корисника.

Уколико се Корисник пријављује за одобравање бесповратних средстава ради имплементирања ове мере интервенције, која би била имплементирана израдом дизајна и редизајна једног или више производа, паковања и амбалаже ради прилагођавања захтевима циљаног тржишта (активност 2.2.), Корисник је у обавези да се такође пријави и за одобравање бесповратних средстава ради спровођења израде маркетинг плана у оквиру ове мере интервенције (активност 2.1.). Кориснику ће се одобрити бесповратна средства за израду дизајна или редизајна производа, паковања или амбалаже за који се израдом маркетинг плана утврди да је неопходан за усклађивање захтевима циљаног тржишта. Тачан износ одобрених бесповратних средстава намењених за дизајн или редизајн једног или више производа, паковања или амбалаже биће одређен након спровођења поступка претходне верификације у ком је утврђено да је израђен маркетинг план у ком је констатовано за који је производ, паковање и амбалажу неопходно израдити дизајн или редизајн, и у којој мери је неопходно то учинити ради усклађивања са захтевима тржишта. Ове одредбе (обавезност пријаве за условљене мере интервенције) се не односе на кориснике који имају претходно израђен маркетинг план у коме је констатовано за који је производ, паковање и амбалажу неопходно израдити дизајн или

редизајн, и у којој мери је неопходно то учинити ради усклађивања са захтевима тржишта.

За ову меру интервенције, односно за активности обухваћене истом, средства могу бити рефундирана до **60%** од укупне вредности оправданих трошкова, а у износу који не може бити већи од **2.000.000,00 ДИН**.

3. Улазак на циљано тржиште и унапређење позиције на истом

Под овом мером интервенције Кориснику се одобравају бесповратна средства за стицање атеста, хомологације, сертификације производа и производних процеса потребних за пласман производа на циљано тржиште, улиставања једног или више производа у трговинске ланце на циљано тржиште и улиставања једног или више производа на глобалне онлајн продавнице (примера ради Amazon.com) или специјализоване „on-line“ продавнице за циљано тржиште које су признате у међународној пословној заједници.

Уколико Подносилац пријаве не поседује важећи сертификат о имплементираним систему квалитета ISO 9001, Подносилац пријаве је у обавези да се поред осталих мера интервенције пријави и за одобравање бесповратних средстава за спровођење ове мере интервенције ради имплементације и сертификације система квалитета ISO 9001, како би учествовао у овом Програму.

Уколико Подносилац пријаве који послује у сектору прехранбене индустрије, не поседује важећи сертификат о имплементираним систему за безбедност хране HACCP, Подносилац пријаве је у обавези да се поред осталих мера интервенције пријави и за одобравање бесповратних средстава за спровођење ове мере интервенције ради имплементације система за безбедност хране HACCP, како би учествовао у овом Програму.

Уколико Подносилац пријаве поседује важећи сертификат о имплементираним систему друге врсте под којим се подразумева да је имплементиран систем квалитета ISO 9001 и / или систем за безбедност хране HACCP, сматраће се да Подносилац пријаве поседује важеће сертификате о имплементацији наведених система.

Терет доказивања поседовања наведених сертификата је на Подносиоцу пријаве. Терет доказивања признатости онлине продавнице у међународној пословној заједници је на Подносиоцу пријаве.

За ову меру интервенције средства могу бити рефундирана до **50%** од укупне вредности оправданих трошкова, а у износу који не може бити већи од **2.000.000,00 ДИН**.

4. Консултантска подршка за унапређење извозних способности

Под овом мером интервенције Кориснику се одобравају бесповратна средства ради спровођења једне или више обука у циљу стицања знања у вези са продајом на иностраном тржишту / online продајом, унапређења финансијског управљања, унапређења корпоративног управљања у односу на принципе извозног тржишта, проналажења оптималне калкулације цена производа и трошкова извоза и стицања знања у вези са правним / царинским / пореским аспектима пословања на иностраном тржишту.

За ову меру интервенције средства могу бити рефундирана до **50%** од укупне вредности оправданих трошкова, а у износу који не може бити већи од **1.000.000,00 ДИН**.

5. Самостално излагање на међународним сајмовима и пословним сусретима

Под овом мером интервенције Кориснику се одобравају бесповратна средства за спровођење следећих активности:

- 5.1. Самостално излагање на једном или више међународних сајмова из предметне области од значаја за промоцију извоза на циљаном тржишту, који се одржавају ван граница Републике Србије (иностранство), а шта обухвата трошкове закупа простора, израде штанда, трошкове пратећих услуга (услуге снабдевања струјом и водом, услуге снабдевања интернетом, обавезна уписнина или котизација) и трошкове транспорта узорака;
- 5.2. Посета купцу или дистрибутеру у оквиру компанијске мисије, што обухвата накнаду за услуге посредовања консултанта ради идентификације потенцијалних купаца или дистрибутера на циљаном тржишту, успостављање контаката са потенцијалним купцима или дистрибутерима, као и накнаду за припрему Корисника за В2В сусрете са потенцијалним купцима или дистрибутерима у оквиру компанијских мисија;
- 5.3. Учешће на једном или више *on-line* сајмова, вебинара и догађаја из подржаних сектора од значаја за промоцију извоза на циљано тржиште, што обухвата трошкове котизације или партиципације.

За ову меру интервенције средства могу бити рефундирана до **50%** од укупне вредности оправданих трошкова, а у износу који не може бити већи од **2.000.000,00 ДИН**.

6. Унапређење производних способности

Под овом мером интервенције Кориснику се одобравају бесповратна средства за набавку опреме која обухвата:

- 6.1. опрему у циљу усклађивања квалитета производа са захтевима циљаног тржишта (условљена мера интервенције);
- 6.2. опрему у циљу повећања производног капацитета или опрему за оптимизацију и унапређење производних процеса у складу са захтевима купца са којим је већ уговорена сарадња.

Уколико се Корисник пријављује за ову меру интервенције која би била имплементирана набавком опреме у циљу усклађивања квалитета производа са захтевима циљаног тржишта (активност 6.1.), Корисник је у обавези да се пријави и за спровођење интервенције „Консултантска подршка за развојну стратегију позиционирања на циљано тржиште“ (Мера интервенције под редним бројем 1). Кориснику се могу одобрити

бесповратна средства само за набавку оне опреме која се спровођењем истраживања тржишта, односно кроз развојну стратегију утврдила као неопходна за усклађивање квалитета производа кроз истраживање захтева циљаног иностраног тржишта. Тачан износ одобрених бесповратних средстава намењених за куповину специфичне опреме у циљу повећања извоза на циљано тржиште биће утврђен након спровођења поступка претходне верификације у ком је утврђено да је спроведена, односно реализована мера интервенције 1. „Консултантска подршка за развојну стратегију позиционирања на циљано тржиште“.

Уколико се Корисник пријављује за учешће у Програму ради извоза производа који се производе купцу са којим је већ уговорена сарадња, Корисник није у обавези да се пријави и за спровођење мере интервенције „Консултантска подршка за развојну стратегију позиционирања на циљано тржиште“, као ни мере интервенције „Консултантска подршка за активности извозног маркетинга“.

Под купцем са којим је уговорена сарадња подразумева се:

- купац са којим је по први пут установљена и / или уговорена сарадња и Корисник још увек није испунио своје уговорне обавезе испоруке поруџбине;
- купац са којим је поново уговорена сарадња или је на било који начин обновљена сарадња, а који од Корисника захтева испоруку веће количине производа у односу на раније уговорену сарадњу;
- купац са којим је поново уговорена сарадња или је на било који начин обновљена сарадња, а који од Корисника захтева испоруку друге врсте производа, што резултује проширењем асортимана производа Корисника.

Корисник не може остварити право на доделу бесповратних средстава за спровођење ове мере интервенције уколико се пријављује за учешће у Програму ради извоза купцу са којим је претходно уговорена сарадња, а који је повезано привредно друштво са Корисником или су законски заступник или чланови купца повезани са законским заступником или члановима Корисника у смислу закона којим се уређују привредна друштва.

За ову меру интервенције средства могу бити рефундирана до **40%** од укупне вредности оправданих трошкова, а у износу који не може бити већи од **5.000.000,00 ДИН**.

4.2.2. Смернице за ангажовање консултаната

У циљу спровођења подржаних активности и у складу са наменом Програма, Корисник је у обавези да уговоре о реализацији наведених активности закључује искључиво са лицима који нису повезано привредно друштво са Корисником, као ни повезано лице са законским заступником или члановима Корисника у смислу закона којим се уређују привредна друштва.

У вези са ангажовањем стручног пружаоца консултантских услуга предвиђене су следеће смернице, и то:

- да има најмање 10 година искуства у предметној области за коју се ангажује на циљаном тржишту;

- да има најмање 5 година искуства на руководећим позицијама у предметној области на циљаном тржишту;
- да има најмање 5 година искуства у имплементацији пројеката у предметној области за коју се ангажује;
- да има најмање 3 пројекта чијом имплементацијом је руководио у предметној области за коју се ангажује на циљаном тржишту.

Препорука је да понуда и извештај консултаната, поред осталог, обавезно садрже и цену и број консултантских сати / дана потребних за реализацију услуге.

Корисник је у обавези да пре закључивања уговора са пружаоцем консултантских услуга, обавести Агенцију о свом избору. Терет доказивања испуњености смерница изабраног консултаната је на Кориснику. Агенција задржава право, у случају да изабрани консултант не испуњава наведене смернице, затражи да Корисник ангажује пружаоца консултантских услуга који испуњава наведене смернице. Агенција задржава право да одобри бесповратна средства за ангажовање консултаната који не испуњава наведене смернице, ако за то постоје оправдане околности и ако је то по дискреционој оцени Агенције и налазима из поступка дијагностике у складу са циљевима Програма.

Агенција задржава право да захтева портфолио пружених консултантских услуга са назначеним референцама и релевантним контакт особама, као и све остале неопходне доказе на основу којих се Агенција може уверити да изабрани консултант испуњава смернице у складу са овим упутством.

У случају да Корисник, без сагласности Агенције закључи уговор са консултантом који не испуњава наведене смернице, Агенција задржава право да не одобри исплату бесповратних средстава за овако пружене консултантске услуге.

4.2.3. **Оправдани трошкови**

Оправдани трошкови су трошкови за које се одобравају бесповратна средства по овом Програму, а који испуњавају следеће услове:

1. да су настали након дана објављивања Јавног позива – Програма подршке привредним друштвима за промоцију извоза 2022.;
2. да су исти предвиђени одлуком о одобравању мера интервенције и уговором о додели бесповратних средстава;
3. да се активности, којима се имплементирају одобрене мере интервенције, спроводе од стране добављача - испоручиоца опреме или пружаоца услуга који није повезано привредно друштво са Корисником, нити су њихови законски заступници или чланови повезана лица са законским заступником или члановима Корисника, у смислу о закона којим се уређују привредна друштва;
4. да су наведени у Плану интервенција који је одобрен од стране Агенције;
5. ако се трошкови односе на набавку опреме, оправданим трошком сматра се трошак набавке опреме која не може бити старија од 3 године од дана расписивања Јавног позива;
6. да су директно везани за активности подржане Програмом.

Под оправданим трошковима се ни у ком случају не могу подразумевати: трошкови гаранција, полиса осигурања, камате, курсне разлике, царински и административни

трошкови, трошкови принудне наплате, путни трошкови и трошкови смештаја запослених код корисника и консултанта, трошкови производње амбалаже или етикета, као ни трошкови израде штампаног и другог промотивног материјала.

Ако су, у време закључења уговора о додели бесповратних средстава, оправдани трошкови изражени у иностраној валути у понуди за набавку одређеног производа или вршење одређене услуге, оправдани трошкови ће се признавати у динарској противвредности у складу са званичним средњим курсом Народне банке Србије на дан сачињавања понуде за одређени производ или услуге.

Ако је у време закључења уговора о додели бесповратних средстава, претходно издат рачун за набавку одређеног производа или вршења одређене услуге на коме су оправдани трошкови изражени у иностраној валути, оправдани трошкови ће се признавати у динарској противвредности у складу са званичним средњим курсом Народне банке Србије на дан издавања рачуна за набавку одређеног производа или вршења одређене услуге.

У случају да у току реализације уговора о додели бесповратних средстава, под условом да су оправдани трошкови у понуди или на рачуну за одређени производ или услуге изражени у иностраној валути, дође до промене курса које за последицу имају смањење оправданих трошкова у односу на оне изражене у уговору о додели бесповратних средстава, Агенција задржава право да изврши рефундацију према новим износима оправданих трошкова које Корисник стварно сноси, а шта ће накнадно бити регулисано изменама уговора о додели бесповратних средстава.

Уколико у току реализације уговора о додели бесповратних средстава, наступе околности које за последицу имају смањење оправданих трошкова у односу на оне који су изражени у самом уговору, Агенција задржава право да изврши рефундацију према новим износима оправданих трошкова које Корисник стварно сноси, а шта ће накнадно бити регулисано изменама уговора о додели бесповратних средстава.

Уколико у току реализације уговора о додели бесповратних средстава, наступе околности које за последицу имају повећање оправданих трошкова у односу на оне изражене у самом уговору, Агенција задржава право да изврши рефундацију према износима одобрених бесповратних средстава који су дефинисани претходно наведеним уговором.

5. ПОСТУПАК СПРОВОЂЕЊА ПРОГРАМА

5.1. ИЗБОР УЧЕСНИКА У ПРОГРАМУ ЗА УЧЕШЋЕ У ПОСТУПКУ ДИЈАГНОСТИКЕ ИЗВОЗНИХ СПОСОБНОСТИ

У складу са овим упутством, Агенција расписује Јавни позив за учешће привредних субјеката у Програму који садржи основне информације о Програму: услове за подношење пријаве, критеријуме за оцењивање, начин подношења пријаве, ток спровођења Програма, као и остале релевантне информације.

У циљу реализације и праћења имплементације Програма директор Агенције решењем образује две радне групе, од којих ће једна бити задужена за обављање послова провере формалне исправности поднетих пријава (у даљем тексту: *Радна група за формалну исправност*), а друга за обављање послова дијагностике извозних

способности и праћења реализације закључених уговора (у даљем тексту: *Радна група за дијагностику*), а чији су чланови запослени у Агенцији. Један члан из сваке радне групе се именује за координатора те радне групе, са задужењем да усаглашава све процесе и активности које обавља радна група.

Подносиоци пријаве који поднесу благовремену, потпуну и допуштenu пријаву остварују право на учешће у овом програму.

Благовремена пријава је пријава која је поднета у временском периоду трајања Јавног позива.

Потпуна пријава је пријава за коју је утврђено да је достављена сва потребна документација на начин предвиђен Јавним позивом и овим упутством.

Допуштена пријава је пријава за коју је утврђено да испуњава све услове предвиђене Јавним позивом и Упутством на дан подношења пријаве.

Оцена формално исправних пријава вршиће се према критеријумима који су детаљно описани у оквиру тачке 5.3. Упутства.

Проверу формалне исправности поднетих пријава у року од 45 дана од дана затварања Јавног позива врши радна група задужена за обављање послова провере формалне исправности.

Пријаве се подnose електронским путем, у складу са Упутством за пријављивање које чини саставни део овог упутства, а након електронског пријема и завођења на писарници Агенције, прослеђују се радној групи за проверу формалне исправности на даљу обраду. Поред достављања неопходне документације из тачке 5.2.1. Упутства, Подносилац пријаве је у обавези да приликом пријаве поднесе опис пројекта у ком ће детаљно образложити разлог због ког се пријављује за доделу бесповратних средстава, навести инострано циљано тржиште на ком планира да извози или увећа обим извоза, предлог мера интервенција и планираних активности ради имплементирања мера интервенција за које се пријавио, уз детаљно образложење на који начин ће наведене мере интервенције и активности допринети повећању извозних способности Подносиоца пријаве на циљано тржиште, на обрасцу који саставља Агенција, као и оквиран укупан износ средстава којим аплицира на програм, односно оквиран износ по свакој од мери интервенција за коју је поднета Пријава. Уколико се Подносилац пријаве пријављује за учешће на Програму како би остварио право на доделу бесповратних средстава за меру интервенције под редним бројем 6.2. Унапређење производних способности ради набавке опреме у циљу повећања производног капацитета или опреме за оптимизацију и унапређење производних процеса у складу са захтевима купца са којим је већ уговорена сарадња, Подносилац пријаве је у обавези да у опису пројекта образложи на који начин је наведена опрема неопходна ради остваривања овакве врсте извоза и циљева Програма, да приложи уговор са купцем, као и прецизира који обим унапређења је у питању (повећање капацитета производа и / или производња новог / нових производа).

Радна група врши проверу формалне исправности поднетих пријава, проверу података из пратеће документације, као и оцену и рангирање пријава.

Уколико из Пријаве није могуће утврдити на који начин ће предложене активности допринети унапређењу извозних потенцијала привредног друштва на инострано циљано тржиште или уколико пројекат није у складу са циљевима Програма, Агенција ће донети

посебну одлуку којом ће одбити пријаву.

5.2. НАЧИН ПРИЈАВЉИВАЊА

Пријаве се подnose електронски, креирањем корисничког налога на линку <https://prijava.ras.gov.rs/> и верификацијом интернет адресе. Креирањем корисничког налога отвара се страница за унос података, као и за унос пратеће документације, а све у оквиру Обрасца 1- Пријава за учешће у Програму. Корисник налога након уноса података и комплетирања документације, потврђује да је пријава комплетна, чиме се пријава електронски запримљује. Сваки Подносилац пријаве добија обавештење о пријему пријаве, заводни број пријаве и уговор о поверљивости информација. Линк за пријаву је доступан до краја Јавног позива, након чега више није могуће поднети пријаву.

Сваки Подносилац пријаве може поднети једну пријаву, с тим што је у обавези да аплицира за минимум две активности које су дефинисане као прихватљиве.

5.2.1. Обавезна документација

Сваки Подносилац пријаве је у обавези да уз поднету пријаву на Портал Агенције приложи и следећу документацију:

1. Образац 2 – Изјаву о испуњености услова Програма и додељеној државној помоћи *de minimis*, о прихватању услова за учешће у Програму, која је издата под пуном материјалном и кривичном одговорношћу;
2. Образац 3 - Опис пројекта у ком ће детаљно образложити разлог због ког се пријављује за доделу бесповратних средстава, навести земљу у коју планира да извози као циљано тржиште, предлог мера интервенција и планираних активности ради имплементирања мера интервенција, уз детаљно образложење на који начин ће наведене мере интервенције и активности допринети повећању извозних способности Подносиоца пријаве на циљано тржиште;
3. Изјаву да Подносилац пријаве и његова одговорна лица нису осуђивани за привредне преступе и кривична дела против привреде;
4. Копију уверења надлежног органа пореске управе да је Подносилац пријаве измирио све доспеле обавезе по основу пореза и доприноса, не старије од месец дана од дана објављивања Јавног позива;
5. Копију сертификата система квалитета ISO 9001 издатог од стране сертификационог тела акредитованог од стране АТС, уколико Подносилац пријаве поседује овакав сертификат;
6. Копију сертификата система за безбедност хране НАССР издатог од стране сертификационог тела акредитованог од стране АТС уколико Подносилац пријаве поседује овакав сертификат;
7. Доказе о постојању уговорене сарадње у смислу одредби овог Упутства уколико се Подносилац пријаве пријављује за учешће у Програму ради извоза купцу са којим постоји уговорена сарадња.
8. Изјаву о току производног и дистрибутивног процеса у оквиру групе, на основу које је могуће утврдити који члан групе врши производњу, а који дистрибуцију финалних

- готових производа из делатности које су подржане овим програмом, уколико је Подносилац пријаве матично друштво или зависно друштво у оквиру групе;
9. Шему повезаности унутар групе, уколико је Подносилац пријаве матично друштво или зависно друштво у оквиру групе;
 10. Изјаву о постојању обавезе спровођења финансијске консолидације или изузимању од обавезе од спровођења финансијске консолидације, уколико је Подносилац пријаве матично друштво или зависно друштво у оквиру групе.

5.2.2. Додатна документација која није обавезна

Подносилац пријаве уз Пријаву може поднети и следећу документацију:

- Доказе о имплементацији индустријских специфичних стандарда, сертификата и
- Копије извозних дозвола неопходних за пословање на циљаном тржишту;
- Претходно израђене анализе циљаног тржишта, анализе пласмана производа, маркетинг планове и сл.;
- Уговор о поверљивости информација потписан електронским потписом законског заступника Подносиоца пријаве;
- Другу документацију која може имати утицаја на вредновање пријаве.

Агенција може, пре доношења одлуке о избору Учесника у Програму, од Подносиоца пријаве да затражи да достави копију потребних доказа о испуњености услова, као и да затражи на увид оригинал или оверену копију свих или појединих доказа, уз назначење рока у којем је потребно доставити тражену документацију.

Агенција задржава право да пре доношења одлуке о избору Учесника у Програму од Подносиоца пријаве, затражи да достави додатну документацију, појашњења или састанак путем интернета, уз назначење рока у којем је потребно доставити тражену документацију, а како би са сигурношћу утврдила да исти испуњава све услове из Програма.

Уколико Подносилац пријаве у назначеном року не достави тражене доказе или не одговори на достављена питања и појашњења, или на други начин не поступи у складу са захтевима Агенције, сматраће се да не испуњава услов за који су му затражени докази, одговор или појашњење.

Подносилац пријаве је дужан да без одлагања писмено обавести Агенцију уколико наступе околности које могу да утичу на испуњеност услова за учешће у Програму. Ова обавеза Подносиоца пријаве постоји докле год његова Пријава није одбијена, тј. све време трајања учешћа у Програму и евентуалног закључења уговора о додели бесповратних средстава.

Уколико Агенција накнадно дође до сазнања да Учесник или Корисник није испуњавао услове за учешће у Програму ни у тренутку доношења одлуке о избору Учесника, Агенција је овлашћена да посебном одлуком одбије учешће Учесника у Програму, као и да једностраном изјавом воље раскине уговор о додели бесповратних средстава закључен са Корисником и да захтева повраћај исплаћених бесповратних средстава, заједно са законском затезном каматом, почевши од дана исплате средстава.

5.3. КРИТЕРИЈУМИ, ОЦЕНА И СЕЛЕКЦИЈА ПРИЈАВА

Агенција разматра формално исправне пријаве и оцењује их према следећим критеријумима:

1. Раст масе плата у претходне две године – Као Критеријум користиће се раст вредности из 2021. године у односу на 2019. годину.
2. Просечан број запослених у привредном друштву 2021. години
3. Висина просечне плате у привредном друштву у 2021. години.
4. Раст вредности основних средстава у претходне две године – Као Критеријум користиће се раст вредности из 2021. године у односу на 2019. годину.
5. Раст пословних прихода од продаје производа у претходне две године – Као Критеријум користиће се раст прихода 2021. године у односу на 2019. годину.
6. Раст оствареног извоза у претходне две године – Као Критеријум користиће се раст извоза из 2021. године у односу на 2019. годину.
7. Број држава у које је привредно друштво извозило у 2021. години.
8. Привредно друштво је носилац индустријских специфичних стандарда, сертификата и извозних дозвола неопходних за пословање на циљаном тржишту
9. Ниво конкурентности производа/групе производа који се пласира/ју на циљано тржиште;

Сви Подносиоци пријава који испуњавају формалне услове и чије пројектне активности одговарају циљевима Програма, биће рангирани према критеријумима и методологији бодовања представљеној у овом поглављу.

Узимајући у обзир разлике у обиму пословања сразмерно величини привредног друштва, по затварању јавног позива сви Подносиоци пријава биће првобитно разврстани по критеријуму величине правног лица⁴, и то на следеће групе: I група - микро и мала привредна друштва, II група - средња привредна друштва и III група - велика привредна друштва. Након разврставања, Подносиоци пријава, биће оцењивани у оквиру своје групе. Уколико у оквиру групе буде само један подносилац пријаве, исти ће се упоређивати са најбољим подносиоцем пријаве из ниже групе. Број бодова из појединачних ранг листа група објединиће се у коначну, јединствену ранг листу.

⁴ Закон о рачуноводству („Сл. гласник РС“ бр. 73/2019 и 44/2021 – др.закон)

Критеријуми за оцену формално исправних пријава су следећи:

Р.бр.	Критеријум	Максималан број бодова
1	Раст масе плата у претходне три године ⁵	15
2	Просечан број запослених у привредном друштву у одабраној посматраној години ⁶	5
3	Просечна плата у одабраној посматраној години ⁷	15
4	Раст вредности основних средстава у претходне три године ⁸	5
5	Раст прихода од продаје производа и услуга у претходне три године ⁹	10
6	Раст прихода од извоза у претходне три године ¹⁰	20
7	Број држава у које је привредно друштво извозило у претходној години ¹¹	10
8	Ниво конкурентности производа/групе производа који се пласира/ју на циљано тржиште	20
	Максимално бодова	100

Током процеса рангирања, за исти број бодова предност ће имати Подносиоци пријава са вишим **Растом прихода од извоза у претходне три године**.

За дефинисане критеријуме максималан број бодова у својој групи оствариће Подносилац пријаве са највећим нивоом бодова за задате Критеријуме.

Остале Пријаве у оквиру групе биће оцењене применом следећих формула, односно методологије:

5 За 2021. годину позиција Биланса успеха АОП 1016, назив: „Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи“. За 2019. и 2020. годину позиција биланса успеха АОП 1025 назив: „Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи“.

6 Статистички извештај за 2021. годину, позиција АОП 9005, назив: „Просечан број запослених“

7 Висина просечне плате је једнака количнику масе плата 2021/просечан број запослених 2021. Односно количнику позиције обрасца Биланса Успеха за 2021. годину, АОП 1016, назив „Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи“ и позиције обрасца статистичког извештаја за 2021. годину АОП 9005, назив „Просечан број запослених“.

8 За 2021. годину позиција Биланса стања АОП 0009, назив: „Некретнине, постројења и опрема“. За 2019. и 2020. годину, позиција Биланса стања АОП 0010, назив „Некретнине, постројења и опрема“.

9 За 2021. годину позиција Биланса успеха АОП 1005, назив „Приход од продаје производа и услуга“. За 2019. и 2020. годину позиција АОП 1009, назив „Приход од продаје производа и услуга“.

10 За 2021. годину позиција Биланс успеха АОП 1007, назив „Приход од продаје производа и услуга на иностраном тржишту“. За 2019. и 2020. годину, збир позиција Обрасца Биланса Успеха АОП 1011 + АОП 1013 + АОП 1015, назив „Приходи од продаје производа и услуга матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту + Приходи од продаје производа и услуга осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту + Приходи од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту“

11 Утврђен на основу базе података Управе царина

1. Критеријум - Раст масе плата у претходне три године

$$\text{Коефицијент 1.} = \frac{\text{Процентуални раст масе плата}}{\text{Процентуални раст масе плата из пријаве са највећим растом масе плата у оквиру групе}}$$

2. Критеријум - Просечан број запослених у привредном друштву у посматраној години

$$\text{Коефицијент 2.} = \frac{\text{Просечан број запослених}}{\text{Број запослених из статистичког извештаја са највећим бројем запослених у оквиру групе}}$$

3. Критеријум - Просечна плата у посматраној години

$$\text{Коефицијент 3.} = \frac{\text{Просечан трошак зараде у одабраној години}}{\text{Просечан трошак зараде из пријаве са највећим просечним трошком зараде у оквиру групе}}$$

4. Критеријум - Раст вредности основних средстава у претходне три године

$$\text{Коефицијент 4.} = \frac{\text{Процентуални раст вредности основних средстава}}{\text{Процентуални раст вредности основних средстава из пријаве са највећим растом вредности основних средстава у оквиру групе}}$$

5. Критеријум - Раст прихода од продаје производа и услуга у претходне три године

$$\text{Коефицијент 5.} = \frac{\text{Процентуални раст прихода од продаје производа и услуга}}{\text{Процентуални раст прихода од продаје производа и услуга из пријаве са највећим растом прихода од продаје производа и услуга у оквиру групе}}$$

6. Критеријум - Раст извоза у претходне три године

$$\text{Коефицијент 6.} = \frac{\text{Процентуални раст извоза}}{\text{Процентуални раст извоза из пријаве са највећим растом извоза у оквиру групе}}$$

7. Критеријум - Број држава у које је привредно друштво извозило у одабраној години

$$\text{Коефицијент 7.} = \frac{\text{Број држава у које је привредно друштво извозило у одабраној години}}{\text{Број држава из пријаве са највећим бројем држава у које се извозило у оквиру групе}}$$

За Коефицијенте од 1 до 7 број бодова утврђиваће се применом следеће матрице:

Вредност коефицијента	Позиција у рангирању према вредности коефицијента	Удео у максималном броју бодова по критеријуму
0,91-1	Првих 10%	0,9
0,81-0,9	11-19%	0,8
0,71-0,8	20-29%	0,7
0,61-0,7	30-39%	0,6
0,51-0,6	40-49%	0,5
0,41-0,5	50-59%	0,4
0,31-0,4	60-69%	0,3
0,21-0,3	70-79%	0,2
0,11-0,2	80-89%	0,1
0-0,1	90-100%	0

8. Критеријум - Ниво конкурентности производа/групе производа који се пласира/ју на циљано тржиште

Максималан број бодова оствариће привредна друштва чији производ/група производа остварује RCA¹² параметар већи или једнак од 5.

Вредност RCA параметра	Број бодова
≥ 5	20
$1 \leq RCA \leq 4,9$	10
$\leq 0,9$	0

RCA¹³ је параметар откривене компаративне предности који представља меру конкурентности у међународној трговини било које земље по било ком извозном производу на било ком тржишту. Коришћењем овог параметра у међународној трговини описују се извозни потенцијали и конкуритивност производа на изабраном тржишту. Што је већа вредност RCA земље за одређени производ, већа је његова извозна снага, односно потенцијал пласмана тог производа на жељеном тржишту.

За потребе обрачуна RCA параметра, из пријаве Подносиоца узимаће се производ односно сродна група производа¹⁴ чији промет чини највећи проценат у укупном производном асортиману компаније који се пласира или планира да се пласира на изабрана иностранна тржишта.

На бази критеријума за оцењивање и селекцију пријава, Радна група за формалну исправност по завршеној оцени формира ранг листу пријава и на основу расположивих средстава предлаже број Учесника који ће извозне способности бити предмет оцене у поступку дијагностике до коначног одобравања средстава. Уколико је расположиви буџет довољан за све пристигле пријаве, рангирање пријава неће утицати на одлуку.

Након провера и рангирања Пријава, радна група за проверу формалне исправности сачињава записник са састанка, који садржи предлог одлуке која се доставља директору Агенције на коначно одобрење.

Ако Агенција потврди да је поднета пријава потпуна, благовремена и допуштена, доноси се одлука о избору Учесника у Програму.

¹² Енглески - Reveald Comparative Advantages; Српски: Параметар компаративне предности

¹³ Методологија за утврђивање RCA параметра : [Линк](#)

¹⁴ Производи са истим тарифним бројем

5.4. СПРОВОЂЕЊЕ ПОСТУПКА ДИЈАГНОСТИКЕ И ОДОБРАВАЊЕ МЕРА ИНТЕРВЕНЦИЈЕ

Након провере формалне исправности пријава и доношења Одлуке о избору Учесника, приступа се дијагностици пословних перформанси и извозних способности Учесника.

Дијагностику извозних способности спроводи радна група која је задужена за обављање послова дијагностике пословних перформанси и извозних способности. Координатор радне групе за дијагностику организује рад чланова радне групе тако да за спровођење поступка дијагностике код сваког одабраног Учесника буду задужена најмање 3 члана (тим). Радна група ће спровести поступак дијагностике за све учеснике програма у року 90 дана од дана доношења одлуке о избору Учесника.

Дијагностика извозних способности је процес евалуације пословних перформанси и извозних способности Учесника, а која подразумева оцењивање следећих шест области пословања Учесника:

1. Стратегија, визија и организациона структура;
2. Укључивање заинтересованих страна;
3. Стварање одрживе вредности и извоза;
4. Подстицај учинка и трансформација;
5. Маркетинг, производи и купци;
6. Перцепција и резултати.

Поступак дијагностике се врши на основу прегледа целокупне документације Учесника која је достављена Агенцији, као и кроз разговоре који се одржавају путем *on-line* састанака и / или спровођењем теренске контроле у пословном простору Учесника, како би Агенција најефикасније утврдила, проценила и оценила извозне способности Учесника. Учесник је у обавези да доставља неопходну документацију и активно сарађује са Агенцијом ради успешног спровођења овог поступка. Уколико Учесник не поступи у складу са захтевима Агенције или на други начин својим пасивним држањем онемогућава или знатно отежава спровођење поступка дијагностике извозних способности, Агенција има право да одбије даље учешће у Програму доношењем посебне одлуке. Чланови радне групе задужени за обављање послова дијагностике извозних способности се обавезују да на професионалан начин, без ометања процеса рада Учесника, спроведу поступак дијагностике.

Након спроведеног поступка дијагностике Учесника, сачињава се Извештај о дијагностици извозних способности, који садржи број додељених бодова за сваку област са образложењем за додељене бодове, као и укупан број бодова.

Извештај о дијагностици извозних способности може бити представљен Учеснику на састанку усаглашавања и тада се Учесник обавештава о областима пословања за које је утврђено да је неопходно унапредити, а укупан број остварених бодова, по областима и укупно, препорука за унапређење пословања могу бити послати и у оквиру Извештаја који се доставља Учеснику заједно са Одлуком о одобравању мера интервенције. Поред

тога, на састанку усаглашавања и / или доставом Извештаја, Учеснику се износе и смернице за припрему, односно попуњавање нацрта Плана интервенција, а који је Учесник у обавези да достави Агенцији, и то:

- а) да су активности обухваћене Планом интервенција оправдане у смислу предвиђеног времена и предвиђених оправданих трошкова;
- б) да су активности обухваћене Планом интервенција усклађене са активностима које су предвиђене Програмом;
- в) да се спровођењем активности унапређују области којима је то потребно, а што је утврђено током састанка и / или достављања и представљања Извештаја о дијагностици.

Уколико се дијагностиком утврди да активности, планирано пословање и циљеви пословања Учесника нису у складу са циљевима Програма, или одабране пројектне активности нису у складу са резултатима спроведене дијагностике, Агенција задржава право да посебном одлуком одбије његово даље учествовање у Програму.

Процена и оцена извозних способности Учесника формира се на основу методолошког обрасца Агенције, који садржи сет питања за сваку од области процене, односно оцене. За Учеснике којима је на основу методолошке процене и оцене, а кроз Извештај о дијагностици додељено **минимум 200 бодова**, одобрава се даље учешће у Програму доношењем **одлуке о одобравању мера интервенције**. Одлука садржи одобрене мере интервенције и одређује највише новчане износе на које Корисник може остварити право. Приликом доношења наведене одлуке, Агенција задржава право да:

- не одобри одређене мере интервенције које је Учесник навео у Пријави, уколико се по окончању поступка дијагностике утврди да одређена мера интервенције није неопходна за додатно унапређење извозних способности Учесника или није неопходна за остваривање циљева Програма;
- одобри одређене мере интервенције које Учесник није навео у Пријави (додатне мере интервенције), уколико се по окончању поступка дијагностике утврди да су одређене мере интервенције неопходне за додатно унапређење извозних способности Учесника или су неопходне ради остваривања услова, односно циљева Програма.

Доношењем одлуке о одобравању мера интервенције, Учесник се обавезује да сачини Нацрт плана интервенција у року од 30 дана од дана достављања одлуке о одобравању мера интервенције. Овај нацрт се сачињава на обрасцу Агенције и садржи план спровођења појединачних активности које је неопходно извршити ради успешног спровођења одобрених мера интервенције, износ трошкова, временски оквир за њихову реализацију, износ оправданих трошкова појединачних активности које је неопходно извршити ради успешног спровођења одобрених мера интервенције, називе испоручиоца опреме, односно вршилаца консултантских услуга, као и износ одобрених средстава за сваку од појединачних активности.

Уколико Нацрт плана интервенција није сачињен у складу са Извештајем о дијагностици или на други начин није у складу са циљевима Програма прописаним овим Упутством, Агенција задржава право да се не сагласи са Нацртом плана интервенција и да наложи Кориснику да Нацрт плана интервенција исправи или допуни. Уколико Нацрт

плана интервенција у себи садржи накнаде за активности којима се спроводе одобрене мере интервенција које битно одступају од текућих накнада на тржишту у ком ће се наведене одобрене мере интервенције извршити, Агенција задржава право да се не сагласи са Нацртом плана интервенција и да наложи Кориснику да исти исправи или допуни.

Агенција одобрава нацрт Плана интервенција закључивањем Уговора о додели бесповратних средстава, ако је сачињен на основу Извештаја о дијагностици пословних перформанси, смерница на састанку представљања, односно достављања Извештаја о дијагностици извозних перформанси и достављених понуда.

Корисник је обавезан да о свакој евентуалној промени насталој у току реализације активности предвиђених Планом интервенција, најкасније у року од 15 дана од дана настанка промене писаним путем обавести Агенцију, као и да достави измењени План интервенција Агенцији на сагласност.

Уколико је измењени План интервенција у складу са Упутством, одлуком о одобравању мера интервенције, Извештајем о дијагностици и смерницама на састанку представљања Извештаја о дијагностици извозних способности, Агенција ће дати сагласност на исти и наложити Кориснику да сачини нацрт новог Плана интервенција.

У случају одустанка Корисника од одређене мере интервенције која је претходно одобрена одлуком о одобравању мера интервенције, као и у случају допуне новим мерама интервенције које нису претходно одобрене одлуком о одобравању мера интервенције, Корисник је у обавези да упути захтев Агенцији у писаној форми. Уколико Агенција утврди да је одустанак или допуна у складу са циљевима и условима прописаним овим Програмом, Агенција изменом одлуке о одобравању мера интервенције одобрава одустанак од одређене мере интервенције или одобрава нове мере интервенције. Корисник је у обавези да сачини нови нацрт Плана интервенција у року од 30 дана од дана достављања Кориснику одлуке о одобравању мера интервенције, који Агенција одобрава под истим условима под којим су се одобравају и претходни нацрт Плана интервенција.

Уколико Корисник не поступи у складу са налозима Агенције у назначеном року, Агенција задржава право да доношењем одлуке оконча даље учешће Корисника у Програму.

5.5. ЗАКЉУЧЕЊЕ УГОВОРА О ДОДЕЛИ БЕСПОВРАТНИХ СРЕДСТАВА

Након доношења одлуке о одобравању мера интервенција, након усаглашавања и потврђивања Плана интервенција, Корисник и Агенција закључују Уговор о додели бесповратних средстава, којим уговорне стране уређују права и обавезе и којим се прецизно одређује износ одобрених средстава за спровођење мера интервенције. Уговором се утврђује тачан новчани износ на који Корисник остварује право, а који се одређује у складу са неопходним трошковима за спровођење одобрених мера интервенције, достављених понуда корисника, текућих накнада на тржишту за одређене производе и услуге који су неопходни за спровођење одобрених мера интервенције, као и циљевима Програма, а на основу Плана интервенција чини који чини његов саставни део.

Приликом потписивања Уговора о додели бесповратних средстава, Корисник подноси потписану оверену бланко меницу заједно са потписаним меничним овлашћењем, као и попуњен и потписан Образац о коришћењу државне помоћи мале вредности (De minimis државна помоћ). Корисник сноси трошкове издавања менице.

Агенција суфинансира активности Корисника методом рефундације трошкова до одређеног процента, а који представљају оправдане трошкове у смислу овог програма.

5.6. ПОСТУПАК ВЕРИФИКАЦИЈЕ СПРОВЕДЕНИХ АКТИВНОСТИ И РЕАЛИЗАЦИЈА ПОСТУПКА ИСПЛАТЕ

Утврђивање реализације активности из Плана интервенција, а пре исплате одобрених бесповратних средстава спроводи радна група за обављање послова дијагностике извозних способности кроз поступак верификације који обухвата теренску посету Корисника, односно, кроз поступак верификације реализације Плана интервенције путем интернета, уколико теренски обилазак Корисника није могуће спровести, све у складу са Упутством за верификацију које усваја Агенција. Поступак верификације се спроводи како би се утврдило да ли су активности у потпуности реализоване. На основу валидације документације и верификације Плана интервенција, радна група за дијагностику припрема предлог за исплату средстава, који одобрава директор Агенције.

Рефундација трошкова се врши по завршетку свих активности, које су обухваћене Планом интервенција, уз достављање одговарајуће документације.

По реализацији активности, Корисник подноси **Захтев за исплату одобрених бесповратних средстава,** уз који прилаже доказе о имплементацији подржаних мера интервенције. На основу достављене документације Корисника, Агенција утврђује да ли су активности из Плана интервенција реализоване, те на основу поступка верификације реализације Плана интервенција, а у складу са Упутством за верификацију, одобрава исплату бесповратних средстава.

Потребну документацију Корисници достављају на Порталу Агенције уз коришћење корисничког имена и јединствене шифре. Сва документација биће третирана као пословна тајна, а шта ће бити регулисано Уговором о поверљивости информација закљученим са Агенцијом.

Уколико су Кориснику одобрена бесповратна средства за израду дизајна и редизајна једног или више производа, паковања и амбалаже ради прилагођавања захтевима циљаног тржишта у оквиру мере интервенције под редним бројем 2. „Консултантска подршка за активности извозног маркетинга“, неопходно је спровести поступак претходне верификације, у ком Агенција утврђује да је маркетинг план у оквиру мере интервенције „Консултантска подршка за активности извозног маркетинга“ израђен, као и да је у самом маркетинг плану констатовано за који је производ, паковање и амбалажу неопходно израдити дизајн или редизајн, и у којој мери је неопходно то учинити ради усклађивања са захтевима тржишта. Ове одредбе се не односе на Кориснике који имају претходно израђен маркетинг план у коме је констатовано за који је производ, паковање

и амбалажу неопходно израдити дизајн или редизајн, и у којој мери је неопходно то учинити ради усклађивања са захтевима тржишта.

Уколико су Кориснику одобрена бесповратна средства за опрему у циљу усклађивања квалитета производа са захтевима циљаног тржишта у оквиру мере интервенције под редним бројем 6.1. Унапређење производних способности, неопходно је спровести поступак претходне верификације, у ком Агенција утврђује да је мера интервенције под редним бројем 1. „Консултантска подршка за развојну стратегију позиционирања на циљано тржиште“ спроведена, као и да је у одговарајућем извештају консултанта наведена опрема која је неопходна како би се квалитет производа ускладио са захтевима циљаног тржишта.

На поступак претходне верификације сходно се примењују одредбе којима се уређује поступак верификације.

За доказивање завршених активности подноси се следећа документација:

- Извештај о реализованим активностима, на обрасцу који прописује Агенција;
- Захтев за исплату одобрених бесповратних средстава, на обрасцу који прописује Агенција;
- Копије фактура свих испоручилаца опреме и / или вршиоца услуга, уговоре и другу документацију од значаја за реализацију активности;
- Изводи рачуна са којег су трошкови плаћени у целости – са означеном исплатом.
- Остала доказна документација у зависности од активности (фотографије, картица основних средстава, извештај консултанта и други докази, који ће накнадно бити прецизирани Уговором о додели бесповратних средстава и Извештајем о реализованим активностима).

Агенција признаје само оправдане трошкове активности Корисника који су настали након дана доношења одлуке о одобравању мера интервенције и за које је достављена одговарајућа документација (понуда, предуговор, фактуре, уговори и сл.) у складу са тачком 4.2.3. Упутства. Агенција признаје само оправдане трошкове који су плаћени са рачуна Корисника, ка крајњем испоручиоцу опреме, односно вршиоцу консултантских услуга, из одобреног Плана интервенција.

Документација се прилаже на Порталу Агенције, а о начину прилагања документације Корисник се обавештава накнадно.

Утврђивање реализације активности из Плана интервенција, а пре исплате одобрених бесповратних средстава, Агенција ће спроводити кроз поступак верификације који обухвата теренску посету Корисника, односно, кроз поступак верификације реализације Плана интервенције путем интернета, уколико теренски обилазак Корисника није могуће спровести, све у складу са Упутством за верификацију, а које представља саставни део овог Упутства. Поступак верификације се спроводи како би се утврдило да ли су активности у потпуности реализоване. Након што се утврди да су све активности из Плана интервенција реализоване, Радна група за дијагностику припрема предлог за

исплату средстава, који одобрава директор Агенције.

Поступак верификације за утврђивање реализације активности којима се спроводе мере интервенције консултантске подршке обухвата подношење и разматрање извештаја ангажованог консултанта од стране Агенције. Ангажовани консултант израђује извештај са садржином коју накнадно одреди Агенција. Уколико садржина извештаја није одговарајућа, Агенција задржава право да врати извештај Кориснику на исправку или допуну, са назначеним деловима које је потребно изменити или допунити, уз одређивање рока у ком је неопходно извршити захтеване измене или допуне. Уколико Корисник не поступи по налогу Агенције у назначеном року, активности које је неопходно спровести у оквиру мера интервенције консултантске подршке се неће сматрати реализованим, на основу чега Агенција задржава право да не исплати одобрена бесповратна средства. У овом случају, Агенција доноси посебну одлуку.

У случају да Корисник као уговорна страна не испуњава уговорне обавезе које су у вези са реализацијом Плана интервенција, као што су достављање извештаја или ако је испуњење било које уговорне обавезе која омогућује увид у реализацију Плана интервенција угрожено, Агенција ће доставити упозорење Кориснику и оставити рок за отклањање неусаглашености у реализацији посматраних активности. У случају да наведене неусаглашености у остављеном року не буду отклоњене, Агенција задржава право да раскине уговор о додели бесповратних средстава.

Корисник је у обавези да приликом имплементирања мера интервенција за чије спровођење су одобрена бесповратна средства, реализује обавезне циљеве Програма. У случају да Корисник не реализује поменуте циљеве, Агенција ће доставити упозорење Кориснику и оставити одговарајући рок за отклањање неусаглашености у реализацији посматраних активности. У случају да наведене неусаглашености нису отклоњене у предвиђеном року, уговор ће бити раскинут од стране Агенције.

Агенција задржава право да затражи додатну документацију ради доказивања оправданости утрошених средстава и до три године по реализацији активности обухваћених Планом интервенција. У складу са обрадом примљених извештаја Агенција задржава право да обустави исплату односно да затражи повраћај додељених средстава оном Кориснику који је доставио некомплетан извештај или на било који други начин не испуни уговорне обавезе које су у вези са средствима додељених Уговором.

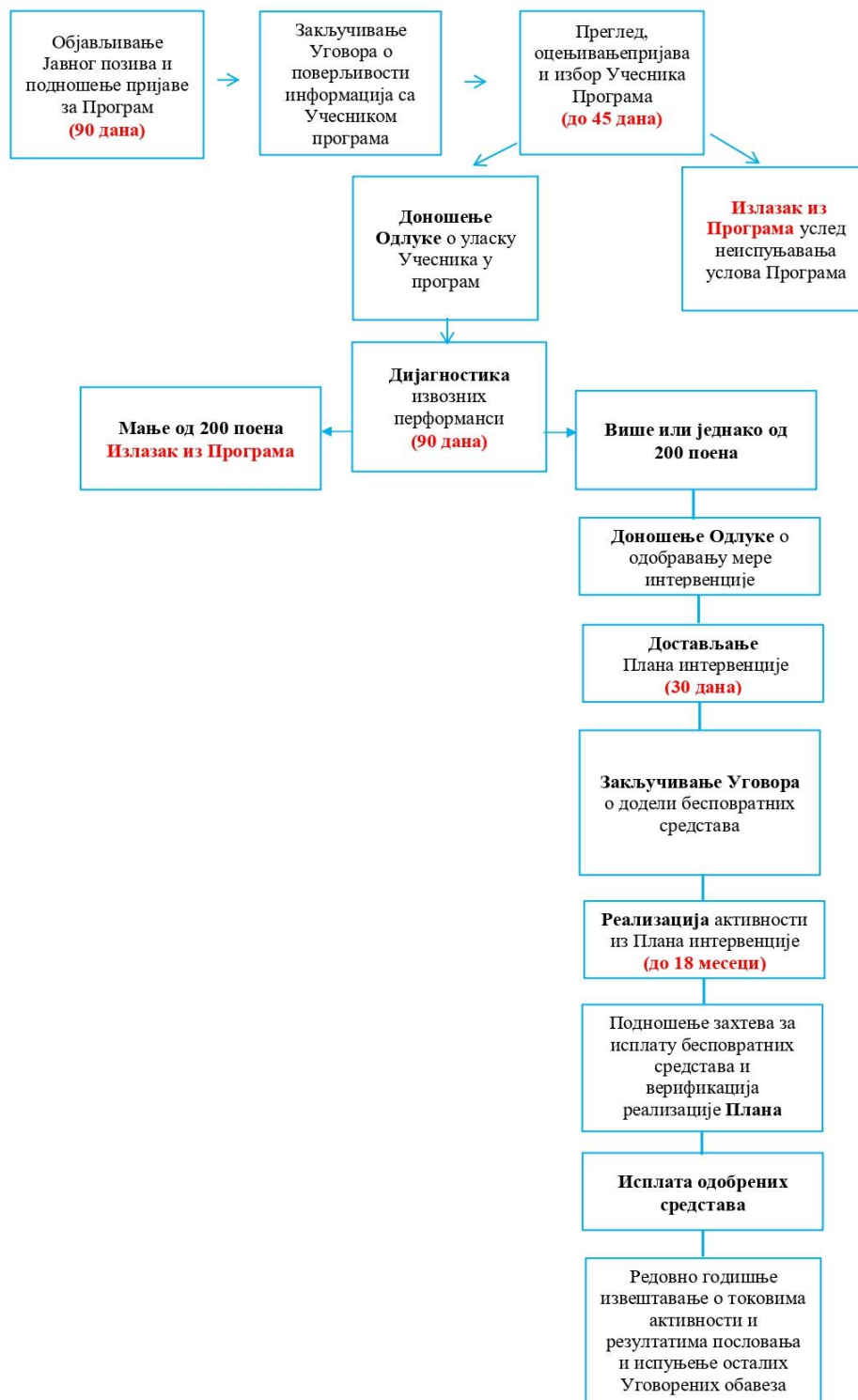
Уколико се у току реализације уговора утврди да подаци, информације или документација Корисника која је достављена током учествовања у Програму није истинита, важећа или тачна, Агенција има право да раскине уговор, као и да затражи повраћај исплаћених средстава.

Уколико Агенција захтева повраћај исплаћених бесповратних средстава по било ком основу од Корисника, Агенција има право да захтева и исплату законске затезне камате од тренутка исплате бесповратних средстава Кориснику.

Корисник је дужан да о реализацији активности извештава Агенцију кроз на годишњем нивоу, у периоду од 3 године након реализације пројектних активности. Сви извештаји се достављају на обрасцима за извештавање који су прописани од стране Агенције и чине саставни део овог упутства.

5.7. ВРЕМЕНСКИ ОКВИР ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

Активности обухваћене Планом интервенција, за сваког Корисника, могу трајати до 18 месеци од дана доношења одлуке о одобравању мера интервенције.

5.8. ОБАВЕЗЕ УЧЕСНИКА И КОРИСНИКА ПРЕМА АГЕНЦИЈИ

Корисници су у обавези да у току реализације програмских активности активно сарађују са Агенцијом и доприносе успешној реализацији Програма. Корисници ће се уговорно обавезати да материјалну имовину која је предмет пројектних активности неће отуђити најмање 3 године по закључењу Уговора о додели бесповратних средстава са Агенцијом.

Учесници, као и Корисници су у обавези да све тражене обрасце (предлог Плана интервенција, извештаје о реализацији Плана интервенција, као и остале тражене извештаје и документа) попуњавају уредно и достављају у року који је предвиђен за то, а о ком се обавештавају након добијања одлуке о избору.

За све активности за које је одобрена финансијска подршка, неопходно је потпуно и редовно извештавање како би се потврдила намена утрошених средстава по основу државне помоћи.

Корисник има обавезу да кроз годишње извештаје **редовно извештава** Агенцију о токовима својих активности и резултатима пословања. Након завршетка активности Корисник има обавезу да редовно извештава Агенцију о својим унапређењима пословања и резултатима комерцијалних активности, 3 године након реализације свих активности.

Корисник сагласан је да на сваких 6 месеци, на прописаном обрасцу, извештава Агенцију о следећем:

- Броју нових производа које извози на инострана тржишта;
- Броју нових тржишта на које пласира своје производе;
- Новим дистрибутивним каналима;
- Повећању продаје производа;
- Броју уговора које је склопио са иностраним купцима;
- Расту извоза;
- Расту пословних прихода;
- Промени броја запослених у извештајном периоду.

Сваки Корисник има могућност да своје пословање представи у оквиру Базе добављача агенције. У случају да Корисник, у писаном облику, поднесе захтев Агенцији да буде представљен у Базу добављача Агенције, подаци Корисника се уносе у **Базу добављача Агенције, а Корисник је у обавези** да редовно извештава о оствареним контактима путем Базе.

Корисник је у обавези да **активно партиципира на промотивним активностима** и пословним сусретима организованим од стране Агенције, да доставља податке неопходне за израду промотивних материјала за промотивне активности и пословне сусрете.

Све горе наведене обавезе детаљно се уређују уговором између Агенције и Корисника. Агенција задржава право да, уколико је потребно, затражи додатну документацију у сврху доказивања реализације подржане активности и до 3 године након реализације пројектних активности.

Агенција, по извршеној анализи извештаја и документације, задржава право да Кориснику који поднесе непотпун извештај или на било који други начин не испуни уговорне обавезе, не исплати средства предвиђена уговором.

5.9. ОДУСТАЈАЊЕ

Уколико Подносилац пријаве, Учесник или Корисник одустане од даљег учешћа у Програму, у обавези је да о свом одустанку обавести Агенцију писаним путем, уз назначење разлога одустанка.

Одустанак учињен пре истека рока од 8 дана од дана достављања одлуке о одобравању мере интервенције Кориснику сматраће се оправданим одустанком. Уколико Учесник или Корисник одустану од Програма након истека наведених рокова услед наступања оправдавајућих околности на које Учесник или Корисник нису могли утицати, а које су навеле Учесника или Корисника да одустану, овакав одустанак ће се сматрати оправданим. Сваки одустанак учињен супротно одредбама овог упутства ће се сматрати неоправданим одустанком.

6. ПРЕГЛЕД ДОКУМЕНАТА КОЈИ ЧИНЕ САСТАВНИ ДЕО ПРОГРАМА

Саставни део овог програма са упутством са за спровођење, чине и следећа документа и обрасци:

1. Образац 1 – Пријава за учешће у Програму који је креиран у оквиру Портала Агенције;
2. Образац 2 – Изјава о испуњености услова Програма и додељеној државној помоћи *de minimis*, и о прихватању одредби Упутства за учешће у Програму;
3. Образац 3 – План интервенција;
4. Образац 4 – Захтев за исплату одобрених бесповратних средстава;
5. Уговор о поверљивости информација.

Датум: 20. децембар 2022. године

Развојна агенција Србије

Број: 1-01-110-3/2022

Радош Газдић, в.д. директора